

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O
SUKOBU INTERESA

REPUBLIKA HRVATSKA

Broj: 711-I-821-P-165/16-5-1

Zagreb, 13. svibnja 2016.

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), na temelju članka 30. stavka 1. podstavka 4. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 26/11., 12/12., 126/12., 48/13. i 57/15., u daljnjem tekstu: ZSSI), na 138. sjednici, održanoj 13. svibnja 2016.g., daje slijedeću:

SMJERNICU I UPUTU

Upućuju se dužnosnici, članovi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora koji se ujedno nalaze na listi kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske da se izuzmu od svakog daljnjeg sudjelovanja u provođenju postupka kandidiranja sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske i predlaganja za izbor Hrvatskom saboru, kao i od sudjelovanja u glasovanju za predložene kandidate na sjednici Hrvatskog sabora ukoliko će od strane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav biti predloženi za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Obrazloženje

Člankom 3. stavkom 1. podstavkom 3. ZSSI-a propisano je da zastupnici u Hrvatskom saboru dužnosnici u smislu odredbi navedenog Zakona. Člankom 30. stavkom 1. podstavkom 4. ZSSI-a propisno je da je Povjerenstvo nadležno za izradu smjernica i uputa dužnosnicima u svrhu učinkovitog sprječavanja sukoba interesa.

Člankom 6. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 99/99., 29/02. i 49/02.) propisano je da postupak izbora sudaca Ustavnog suda pokreće odbor Hrvatskoga sabora nadležan za Ustav objavom poziva u „Narodnim novinama“ pravosudnim institucijama, pravnim fakultetima, odvjetničkoj komori, pravničkim udrugama, političkim strankama, drugim pravnim osobama i pojedincima da predlože kandidate za izbor jednog ili više sudaca Ustavnog suda (u daljnjem tekstu: poziv). Pojedinaac može i sam sebe predložiti kao kandidata. U pozivu se navode uvjeti za izbor sudaca Ustavnog suda određeni Ustavom i navedenim Ustavnim zakonom, rok za podnošenje prijedloga kandidata nadležnom odboru te prilozi koji moraju biti dostavljeni uz prijedlog. Nakon proteka roka za podnošenje prijedloga kandidata, nadležni odbor ispituje ispunjavaju li kandidati uvjete za izbor sudaca Ustavnog suda utvrđene Ustavom i ovim Ustavnim zakonom i nepravovaljane kandidature odbacuje.

Nadležni odbor obavlja javni razgovor sa svakim kandidatom koji ispunjava uvjete za izbor za suca Ustavnog suda i na temelju prikupljenih podataka i rezultata razgovora sastavlja listu kandidata koji ulaze u uži izbor za suce Ustavnog suda. Lista kandidata u pravilu sadržava više kandidata od broja sudaca Ustavnog suda koji se bira.

Nadležni odbor, uz svoj prijedlog, dostavlja Hrvatskom saboru listu svih kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor suca Ustavnog suda. Prijedlog nadležnog odbora mora sadržavati obrazloženje iz kojeg je razvidno zašto je odbor pojedinom kandidatu dao prednost pred ostalim kandidatima. Zastupnici Hrvatskoga sabora glasuju pojedinačno o svakom predloženom kandidatu.

Povjerenstvo ukazuje da se sukladno članku 6. stavku 7. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 99/99., 29/02. i 49/02, predloženi kandidat za suca Ustavnog suda smatra izabranim sucem Ustavnog suda ako za njega glasuje većina od ukupnog broja zastupnika Hrvatskoga sabora. Člankom 25. Promjene Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 78/10.) izmijenjen je članak 125. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske te je propisano da Ustavni sud Republike Hrvatske čini trinaest sudaca koje bira Hrvatski sabor dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja zastupnika iz reda istaknutih pravnika, osobito sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti, na način i u postupku propisanim ustavnim zakonom. Mandat suca Ustavnog suda traje osam godina, a produžuje se do stupanja na dužnost novog suca u slučaju da do njegova isteka novi sudac nije izabran ili nije stupio na dužnost, a iznimno najdulje do šest mjeseci.

Na temelju članka 60. podstavka 5. Poslovnika Hrvatskoga sabora postupak kandidiranja sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske i predlaganja za izbor Hrvatskom saboru provodi Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Na internetskoj stranici Hrvatskoga sabora navedeno je da su dužnosnici Josip Leko, Ingrid Antičević Marinović i Davorin Mlakar članovi Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

Iz podataka objavljenih u medijima proizlazi da je na sjednici Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora održanoj dana 12. svibnja 2016.g. jednoglasno utvrđena lista kandidata koji ispunjavaju uvjete za izbor sudaca Ustavnog suda te da se na utvrđenoj listi kandidata nalaze i dužnosnici Josip Leko, Ingrid Antičević Marinović i Davorin Mlakar. Iz podataka objavljenih u medijima također proizlazi da se dužnosnik Davorin Mlakar izuzeo od glasovanja o listi kandidata među kojima se i sam nalazi, dok su dužnosnici Josip Leko i Ingrid Antičević Marinović sudjelovali u glasovanju.

Radi provjere ovih navoda Povjerenstvo je od Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav zatražilo dostavu zapisnika sa sjednice na kojoj je utvrđena lista pravovaljanih kandidatura za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Na zahtjev Povjerenstva, predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav dostavio je očitovanje: klasa 021-21/16-01/10, ur.broj: 6521-1-16-02 od 13. svibnja 2016.g., u kojem se navodi kako zapisnik sa sjednice održane 12. svibnja 2016.g., još nije sačinjen niti verificiran od članova Odbora. Nadalje se navodi kako su prilikom utvrđivanja liste pravovaljanih kandidatura za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske **u raspravi sudjelovali** slijedeći članovi Odbora: doc.dr.sc. Goran Marić, prof.dr.sc. Robert Podolnjak, **Davorin Mlakar** i Peđa Grbin. **Prilikom glasovanja o utvrđivanju liste pravovaljanih kandidatura** za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske **sudjelovali su** slijedeći članovi Odbora: prof.dr.sc. Robert Podolnjak, Peđa Grbin, Dražen Bošnjaković, Žarko Tušek, doc.dr.sc. Goran Marić, prof.dr.sc. Mlorad Pupovac, **Ingrid Atičević Marinović i Josip Leko.**

Povjerenstvo ističe da se sudjelovanjem članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav koji su ujedno kandidati za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske u provođenju postupka za izbor sudaca, može stvoriti dojam da su navedeni kandidati u privilegiranom položaju u odnosu na ostale kandidate. Sudjelovanje članova Odbora koji su ujedno kandidati za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske u provođenju postupka izbora sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske može narušiti povjerenje ostalih kandidata u objektivnost i nepristranost provedenog postupka pred Odborom za Ustav, Poslovnik i politički sustav, u ravnopravnost kandidata u postupku izbora, što može narušiti i povjerenje građana u tijela javne vlasti i u proces donošenja odluka na najvišoj razini.

U očitovanju predsjednika Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav klasa 021-21/16-01/10, ur.broj: 6521-1-16-02 od 13. svibnja 2016.g., ističe se kako članovi Odbora koji su na 10. sjednici Odbora utvrđeni kao kandidati za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske neće sudjelovati u postupku javnog razgovora u svojstvu članova Odbora već isključivo kao kandidati za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske te da isti neće sudjelovati u radu Odbora prilikom utvrđivanja prijedloga kandidata za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske odnosno prijedloga odluke o izboru sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske koju će ovaj Odbor predložiti Hrvatskom saboru na donošenje.

Otklon ili izuzimanje članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav koji su ujedno kandidati za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske u daljnjem tijeku postupka izbora koji se provodi pred navedenim Odborom, primjereno je obvezama koje proizlaze iz Zakona o sprječavanju sukoba interesa i načelima djelovanja dužnosnika. S obzirom da će navedeni članovi Odbora, ukoliko ih Odbor po provedenom postupku obavljanja javnih razgovora sa kandidatima predloži Hrvatskom saboru za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske, kao zastupnici u Hrvatskom saboru imati pravo i mogućnost glasovanja na sjednici Hrvatskog sabora o izboru sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske, Povjerenstvo ukazuje da bi se u takvoj situaciji opravdano moglo smatrati da postoji privatni interes zastupnika kao kandidata za suca Ustavnog suda, da ostvari prednost pred ostalim kandidatima i da u konačnici bude izabran od strane Hrvatskog sabora na javnu dužnost suca Ustavnog suda Republike Hrvatske.

S obzirom da se od dužnosnika koji su nositelji vlasti na najvišoj državnoj razini, opravdano očekuje prepoznavanje situacije potencijalnog sukoba interesa, zastupnici u Hrvatskom saboru koji su ujedno kandidati za suce Ustavnog suda trebali bi razmotriti nalaze li se u situaciji u kojoj njihov privatni interes može utjecati na nepristranost u donošenju odluke prilikom obnašanja dužnosti zastupnika u Hrvatskom saboru, u konkretnom slučaju prilikom glasovanja o kandidatima za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Povjerenstvo smatra da zastupnici u Hrvatskom saboru koji su od strane Odbora predloženi kao kandidati za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske, ne mogu prilikom glasovanja s očekivanom i nužnom objektivnošću donositi odluku o vlastitom izboru kao niti odluku o izboru ostalih kandidata za istu dužnost.

Povjerenstvo ističe da dužnosnici Josip Leko, Ingrid Antičević Marinović i Davorin Mlakar kao zastupnici u Hrvatskom saboru imaju pravo sudjelovati u glasovanju na sjednici Hrvatskoga sabora o kandidatima za suce Ustavnog suda Republike Hrvatske predloženim od strane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora.

Međutim, ukoliko su pri tome i sami predloženi Hrvatskom saboru od strane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske, Povjerenstvo smatra da bi bilo uputno da u smislu propisanih načela obnašanja javnih dužnosti te radi zaštite vlastitog integriteta i dostojanstva povjerene im dužnosti, kao i u cilju očuvanja povjerenja ostalih kandidata u objektivnost i nepristranost provedenog postupka, očuvanja povjerenja ostalih kandidata u načelo ravnopravnosti u provedenom postupku kao i u cilju očuvanja povjerenja građana u tijela javne vlasti, primijene institut samoizuzimanja u postupku glasovanja na sjednici Hrvatskoga sabora na kojoj će biti provedeno glasovanje za izbor sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske.

PREDSJEDNICA POVJERENSTVA

Dalija Orešković, dipl.iur.